

SELSKAPSKONTROLL OG FORVALTNINGSREVISJON AV MIDT-GUDBRANDSDAL RENOVASJONSSELSKAP

PRESENTASJON AV RAPPORT - KONTROLLUTVALGENE I RINGEBU, SØR-FRON OG NORD-FRON KOMMUNER

ØYVIND SUNDE
29. APRIL 2019

Denne presentasjonen er kun ment som støtte til fremleggelse av prosjektets/oppdragets arbeid, og er ikke ment som selvstendig dokument uten tilhørende muntlig presentasjon. Kun den overleverte prosjektrapporten og eventuelle øvrige skriftlige dokumenter knyttet til prosjektet/oppdraget som er utarbeidet av oss representerer prosjektets/oppdragets leveranse.

BDO

AGENDA

- ▶ Problemstillinger
- ▶ Presisering av formålet med revisjonen
- ▶ Utøvelse av eierskapet i MGR
- ▶ Handlingsrom for folkevalgt styring og organisasjonsform
- ▶ Strategi og utviklingsprosesser
- ▶ Tjenestetilbud til innbyggerne
- ▶ Forslag til tiltak

PROBLEMSTILLINGER

1. Utøver kommunene eierskapet i Midt-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap i tråd med kommunestyrenes vedtak og etablerte normer for eierstyring?
2. Hvordan er/blir
 - handlingsrommet for folkevalgt styring av MGR som § 27-selskap
 - handlingsrommet for folkevalgt styring når ny kommunelov trer i kraft
3. På hvilken måte jobber MGR med utvikling og tilnærming til framtidige krav på renovasjonsområdet - dette sett i lys av MGRs planarbeid på området?
4. Kommunenes tjenestetilbud til sine innbyggere - økonomi, drift og ansvarsforhold i MGR.
 - Selvkost
 - Budsjettvedtak
 - Anskaffelser

Sammenlignet med selskapsformene IKS og AS.
Hvordan utøves dette handlingsrommet i dag i forhold til MGR?

PRESISERING AV FORMÅLET MED REVISJONEN - KONTROLLUTVALGET

- ▶ Rådmannens rolle
 - Sett fra politikernes ståsted fungerer ikke kommunikasjonen mellom MGR og kommunene godt nok.
- ▶ Skille mellom husholdningsdel og næringsdel
 - Organisering og selskapsform
 - Ulovlig kryssubsidiering
- ▶ Miljøansvar og samfunnsansvar
 - EUs krav til materialgjenvinning
 - Miljøregnskap
 - Kommuneplaner (samfunnsdel) og miljøperspektivet
- ▶ Tjenestetilbudet
 - Egne søppelbiler og egenregi
 - Beslutningsprosess ved anskaffelser
 - Budsjettprosess

UTØVELSE AV EIERSKAPET I MGR

UTØVELSE AV EIERSKAPET

EIERSKAPSMELDING

► Eierskapsmelding

- Ringebu: Ja, men ikke MGR spesifikt
- Sør-Fron: Nei
- Nord-Fron: Ja, men summarisk oversikt over selskapsformer og ikke MGR spesifikt

► KS' anbefaling

- *Det bør også utarbeides en felles eierskapsmelding hvis kommunen er medeier i flere selskaper sammen med andre kommuner. En slik eierskapsmelding vil sikre felles føringer fra eierne der det er mulig.*

MANDAT FRA KOMMUNESTYRENE

- ▶ Representantskapsmedlemmene opptrer dermed i stor grad autonomt med liten grad av løpende forankring i sine respektive kommunestyrer
- ▶ Kommunenes eierskap og deltakelse i interkommunalt samarbeid må styres gjennom en eierskapspolitikk og eierskapsmelding
- ▶ Informasjonen til kommunestyrene kan bli bedre og mer systematisk ved å legge fram både innkallinger og protokoller som orienteringssaker i kommunestyrene

EIERMØTENE, FAGLIG FORUM OG FORANKRING

- ▶ Eiermøtene og faglig forum bidrar til bedre kommunikasjon mellom eiere, daglig leder og samarbeidet
- ▶ Forankringen i selve kommunestyrene synes mangelfull
- ▶ Kommunestyrene bør få seg forelagt innkallinger og/eller protokoller til orientering

HANDLINGSROM FOR FOLKEVALGT STYRING OG ORGANISASJONSFORM

ORGANISASJONSFORMER

ORGANISASJONSFORM

- ▶ Kommunalt oppgavefellesskap
 - Representantskap
 - Styre? (ikke lovregulert)
- ▶ Interkommunalt selskap
 - Representantskap
 - Styre
 - Kommunenes rådmenn?
 - Inhabilitet i fremleggelse av saker i kommunestyret vedrørende IKSet
- ▶ Aksjeselskap
 - Representantskap
 - Styre

ØKONOMISK ANSVAR

- ▶ Kommunalt oppgavefellesskap
 - Ubegrenset ansvar for forpliktelser og forholdsmessig etter andel
- ▶ Interkommunalt selskap
 - Ubegrenset ansvar for forpliktelser og forholdsmessig etter andel
- ▶ Aksjeselskap
 - Begrenset ansvar for forpliktelser etter aksjekapital

SAMHANDLING OG FORANKRING

FORMELT OG REELT

▶ Kommunalt oppgavefellesskap

- Samarbeidsavtale
- Vedtekter
- Eierskapsmelding
- Eiermøte
- Budsjett og regnskap
- Inndekking av merforbruk, men selvkost

▶ IKS

- Samarbeidsavtale (endringer vedtas av alle)
- Vedtekter
- Eierskapsmelding
- Eiermøte
- Økonomiplan, budsjett og regnskap

▶ Aksjeselskap

- Aksjonæravtale
- Vedtekter
- Eierskapsmelding
- Eiermøte
- Regnskap

VALG AV ORGANISASJONSFORM FOR MGR

STYRING

- ▶ Direkte styring er begrenset i alle former, men
 - Valg til styret
 - Valg av representantskap/generalforsamling
- ▶ Kommunestyret har styring gjennom
 - Selskapsavtale/samarbeidsavtale
 - Vedtekter
 - Aksjonæravtale
- ▶ Økt styring gjennom økonomiplan og budsjett
 - Kommunalt oppgavefellesskap og IKS

ORGANISERING

- ▶ Kommunalt oppgavefellesskap
 - Innrettet mot mindre interkommunale samarbeid for mer begrensede tjenester
- ▶ MGR - husholdningsrenovasjon
 - IKS
- ▶ MGR - næringsavfall
 - AS

STRATEGI OG UTVIKLINGSPROSESSER

MATERIALGJENVINNING

EUs KRAV ER 50 % INNEN 2020 - MÅLT ETTER HVA SOM FAKTISK ER GJENVUNNET

Type avfall materialgjenvinning	2013	2014	2015	2016	2017	Hush. 2017
Tynnjern	551	631	858	930	722	50 %
Papir, papp inkl. drikkekartong	891	797	820	812	768	92 %
Papp	979	942	900	973	873	1 %
Glass/metallemballasje	296	298	285	323	327	87 %
Plast	391	631	503	561	701	19 %
EE-avfall - EL-retur	185	183	176	156	156	90 %
EE-avfall - næringsselektro	110	97	142	109	116	91 %
Armert betong	301	203	263	188	146	10 %
Gips			118	173	163	20 %
SUM	3 704	3 782	4 065	4 225	3 972	45 %

Tas hjemmekompost på 190 tonn med, blir andelen 49 %.

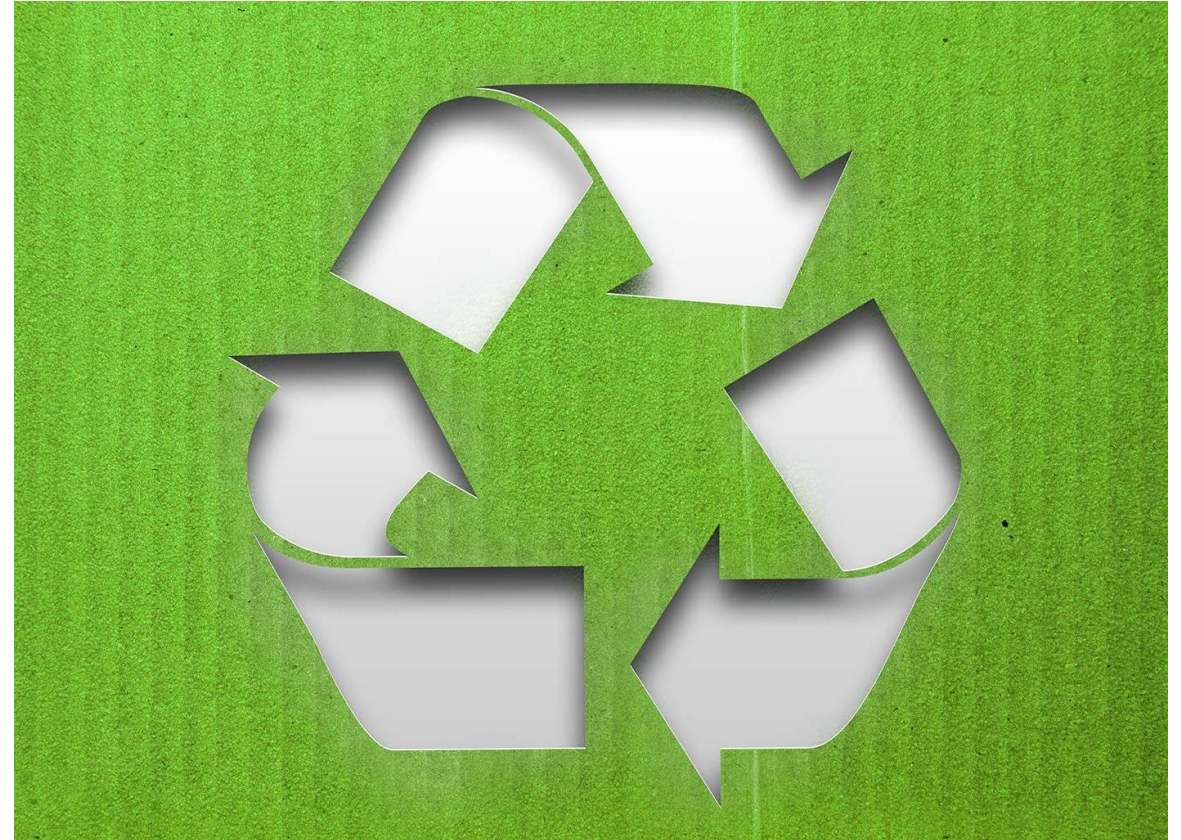
UTVIKLING AV RENOVASJONSTJENESTEN I MGR

UTFORDRINGER

- ▶ Matavfall og glass i husholdningsrestavfallet
- ▶ Økt avfallsmengde
- ▶ Gratis levering av treverk fra husholdninger
- ▶ Økning i antall hytter og brukstid for hytter
- ▶ Tidsbruk på innsamlingsrutene øker
- ▶ Krevende innsamlingsruter for fast bosetting
- ▶ Misbruk av containere i fjellet
- ▶ Beholde andel næringsavfall framover
- ▶ Tilbud om henting av de fleste typer avfall
- ▶ Lave mottakspriser på betjente mottak
- ▶ Større krav til renhet på avfall, herunder også ved levering til gjenvinningsbedrifter
- ▶ Lagerplass for bygge- og rivningsavfall
- ▶ Lavere priser på noe avfall
- ▶ Økte kostnader til transport av avfall (og økte mengder til materialgjenvinning)

MILJØAMBISJONER

- ▶ Eksemplene med
 - nye miljøstasjoner
 - nye renovasjonsbiler
 - ev. avtale med Trehørningen forbrenningsanlegg
 - ev. biogassanlegg i midtdalen
- ▶ er viktige i et miljøperspektiv
- ▶ Men det er ikke et miljøregnskap som viser hva miljøet kan spare i utslipp og utnyttelse av energigjenvinning
- ▶ Eierkommunene har ikke uttrykt miljøambisjoner, men MGR oppfyller EUs krav og arbeider for å finne behandlingsløsninger i nærmiljøet

TJENESTETILBUD TIL INNBYGGERNE

Kontrollutvalgene i Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron kommuner - Selskapskontroll og forvaltningsrevisjon av Midt-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap

SELVKOSTKALKYLE

HUSHOLDNINGSAVFALL

Husholdningsavfall	2018 Etterkalkyle selvkost
Gebyrinntekter	0
16***** Øvrige salgsinntekter	1 971 761
17***** Refusjoner	15 865 085
19***** Finansinntekter mv. ekskl. 195	0
Driftsinntekter	17 836 846
10***** Lønn	6 193 827
11***** Varer og tjenester	1 934 923
12***** Varer og tjenester	3 070 215
13***** Tjenester som erstatter kommunal tjenesteprod.	6 153 704
15***** Finansutgifter mv. ekskl. 155 og 159	0
Direkte driftsutgifter	17 352 669
Avskrivningskostnad	955 312
Avskrivningskostnad fremtidige investeringer	
Kalkulatorisk rente	263 959
Kalkulatorisk rente fremtidige investeringer	
Direkte kapitalkostnader	1 219 271
Indirekte kostnader	0
Driftskostnader	18 571 940
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	0
+/- Overstyring bruk av/avsetning til selvkostfond	
Foreløpig resultat	-735 094
Subsidiering av årets underskudd	0
Resultat	-735 094
Kostnadsdekning i %	96,0 %

NÆRINGS-AVFALL

Næringsavfall	2018 Etterkalkyle selvkost
1650_645 AVGIFTSPLIKTIG SALG AV VARER, TJENESTER	13 542 463
Salgsinntekter	13 542 463
16***** Øvrige salgsinntekter	53 984
17***** Refusjoner	21 071
19***** Finansinntekter mv. ekskl. 195	43 870
Driftsinntekter	13 661 388
10***** Lønn	3 432 023
11***** Varer og tjenester	894 146
12***** Varer og tjenester	1 374 523
13***** Tjenester som erstatter kommunal tjenesteprod.	5 417 673
14***** Overføringsutgifter	50 590
15***** Finansutgifter mv. ekskl. 155 og 159	1 236 207
Direkte driftsutgifter	12 405 162
Direkte kapitalkostnader	0
Indirekte kostnader	0
Driftskostnader	12 405 162
Resultat	1 256 226
Kostnadsdekning i %	110,1 %

FORDELING MELLOM HUSHOLDNING OG NÆRING

ÅRSVERK 62/38, BYGNINGSMASSE 50/50 (JF. VEDLIKEHOLD)

Driftsutgifter, utvalgte poster	Samlet verdi	Husholdning/næring
Fast lønn	5,9 mill.	60/40
Drift av transportmidler	1,2 mill.	78/22
Forsikringer	Kr 200 000	50/50
Leie av utstyr	2,0 mill.	80/20
Materialer til løpende vedlikehold	1,5 mill.	60/40
Andre driftsavtaler med private	8,7 mill.	50/50
Transportavtaler med private	1,3 mill.	37/63

BUDSJETTERT ANSKAFFELSE AV MOLOK DYPOPPSAMLINGSBEHOLDERE

2017		2016		2015		2014	
Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett
743	1 860	128	2 445	726	2 671	75	1 000

I 2018 er det budsjettert investeringer til Molok-systemet på 2,1 mill. kroner (miljøstasjon fjellområder), mens et foreløpig regnskap viser påløpt 1,1 mill. kroner.

ANSKAFFELSER

INTERNTRANSPORTEN BØR NÅ KONKURRANSEUTSETTES

Fase i anskaffelse	Molok	Fåvang miljøstasjon	Asfaltering Rustmoen	Mellomlager matavfall Frya
Kunngjøring	5 leverandører invitert	Utlyst på Doffin/Mercell	Avrop rammeavtale	5 leverandører invitert
Tildelingsvurdering	ok	ok	Ikke aktuell	ok
Anskaffelsesprotokoll	ok	ok	ok	ok
Tildelt leverandør	EnviroPac AS	Borgedal Bygg AS	Lemminkainen AS/ YIT AS	Borgedal Bygg AS
Kontrakt underskrevet	ok	ok	ok, etter fullmakt	ok
Kontraktens verdi	Kr 1 092 000	Kr 5 241 000	Kr 451 000	Kr 1 125 000

FORSLAG TIL TILTAK

Kontrollutvalgene i Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron kommuner - Selskapskontroll og forvaltningsrevisjon av Midt-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap

FORSLAG TIL TILTAK

ORGANISASJONSFORM MÅ UTREDES NÆRMERE, RENT JURIDISK

1. Kommunene bør utarbeide eierskapsmelding for sine interkommunale samarbeid, både generelt og spesielt for det enkelte samarbeidet, alternativt en felles eierskapsmelding.
2. Kommunene bør framlegge årsbudsjett, økonomiplan, årsregnskap og årsberetning fra Midt-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap til orientering i kommunestyrene.

